

ОБРАЗ ЖІНКИ-ПОЕТА У ТВОРЧОМУ ДОРОБКУ ГАННИ СВІТЛИЧНОЇ

НТУ «Дніпровська політехніка»

Цупрова А.М.

Науковий керівник: к. філол. н., доц. Ромас Л.М.

Ганна Світлична – визначна постать української літератури ХХ ст., відома поетеса нашого регіону. Напевно, ті, хто одного разу ознайомляться з її життям або творчістю, вже не залишаться байдужими. Когось захоплює її щирість, когось – її особистість, сповнена сили, когось – її життєлюбство, яке простежується в багатьох творах, когось – її стиль віршування тощо. Поетеса прожила досить тяжке життя, була прикута до ліжка через хворобу, але, незважаючи ні на що, змогла досягти мети.

Об'єктами нашого дослідження стали дві збірки Ганни Світличної – «За хвилину до вересня» та «І буде лет». Тема долі жінки наскрізна у творчості поетеси. Її можна поділити на декілька блоків, зокрема це тема долі жінки-матері. Її ми простежуємо у багатьох творах. Наприклад, у віршах «Доки живі ще ваші матері...» («За хвилину до вересня») та «Свято у Ганни» («І буде лет») поетеса закликає не забувати свою рідну матір, відвідувати її «доки живі ще ваші матері» [1, с. 27], «приїжджати до матері, коли мати іще жива!» [2, с. 119]. Ганна Світлична возвеличує матір, кажучи: «Тільки матері, Лише вони нам – понад всі суєти» [1, с. 27], пояснює, що можна відкласти усі свої справи, щоб зустрітися з мамою, бо нічого важливішого за неї немає. Наприклад, у вірші «Доки живі ще ваші матері...» поетеса закликає до зустрічі з матір'ю за допомогою побажань:

*«Хай всі дороги вас до них приводять,
Хай туга, туга о нічній порі
На вас як вал дев'ятий враз накотить» [1, с. 27].,
«В цю мить – ніщо хай не зупинить вас,
Хай поїзди вам будуть всі попутними» [1, с. 27].*

Жінка-мати у творах Ганни Світличної - дуже світлий образ. Це жінка, яка завжди буде чекати свою дитину, яка завжди її підтримає і прийме, яка подає приклад своїм дітям. Безперечно, поетеса вважає матір однією з найважливіших людей у житті кожної людини.

Наступний блок – доля жінки-сестри. У віршах цього блоку добре простежується любов та сильна прив'язаність ліричної героїні до брата, показ їх схожості як духовно близьких людей. У віршах «Солончаки» («За хвилину до вересня»), і «Братові» («За хвилину до вересня») авторка описує прив'язаність ліричної героїні до свого брата, як у рядках: «Ти плачеш? Плачу й я» [1, с. 32]. Героїня спостерігає за своїм братом, а поетеса описує її думки і почуття.

Жінка-сестра у Ганни Світличної дуже ніжна, чутлива, та, що вмє любити, та готова розділити зі своїм братом усі його печалі й завжди готова підтримати. Вона відчуває на собі усі його переживання й утому, бо вони рідні не тільки за родовими зв'язками, а і за духовними.

Також у творчості Ганни Світличної простежується тема долі жінки-друга. Вірші «Я з другом посварилася своїм» («За хвилину до вересня») та «Наталі Кащук» («За хвилину до вересня») спільні тим, що у них ідеться про втрату теплих відносин між друзями через те, що вони рідко спілкуються. Але у першому, лірична героїня посварилася зі своїм другом, через що починає сумніватися «чи був у мене друг?» [1, с. 53], а у другому лірична героїня, незважаючи ні на що, продовжує дружити зі своєю подругою.

Жінка-друг у Ганни Світличної – це чуттєва людина, яка завжди переживає за своїх друзів, постійно думає про них, піклується, допомагає. Вона важко переживає сварки з ними, їй дуже боляче, коли друзі помирають. Її ліричні героїні готові допомогти друзям, навіть, якщо це зашкодить їм самим.

Наступний блок – вірші про долю жінки-поета. У віршах «Слово» («За хвилину до вересня»), «День, як зізнання у любові» («І буде лет»), «До слова» («І буде лет»), «Я так люблю – мов до болючого...» («І буде лет») Ганна Світлична возвеличує слово, наголошує на значенні та силі його. Також авторка показує процес написання вірша, описує почуття від цього процесу, пояснює, для чого пишуться вірші.

У творах «Ще видих один. Ще одна передчасна...» («За хвилину до вересня»), «Яка ж бо невситима ти еси...» («За хвилину до вересня»), «Приїхати б, і довго-довго жити...» («За хвилину до вересня»), «Листи» («За хвилину до вересня»), «День» («І буде лет»), «Краща пісня» («І буде лет»), «Так многозначно гримало у висях...» («І буде лет»), «І знову день, мов світлі соти...» («І буде лет»), «Був на порі пташиний переліт» («І буде лет») поетеса розповідає про почуття, які отримує від поезії та її написання, розповідає про написання вірша та його значення. Також Світлична запевняє, що кращі твори завжди попереду, показує, що не треба зупинятися на досягнутому.

Жінка-поет у творах Світличної – це та, яка знайшла своє призначення і назавжди пов'язала свою долю з поезією. Поезія для неї – це життя. Вона ніби дихати не може без своєї улюбленої справи, поезія допомагає такій жінці переживати все – і добре, і погане. Життя без поезії для неї втратить сенс.

Перелік посилань

1. Світлична Г. За хвилину до вересня. Київ: Молодь. 1987. 108 с.
2. Світлична Г. І буде лет. Київ: Молодь. 1989. 295 с.